

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta

Autorka práce: Bc. Martina Holá

Název práce: Česká alkoholová politika a dopad alkoholu na rodiny

Autor posudku: Ing. Mgr. Olga Angelovská

V porovnání se zahraničím je česká alkoholová politika liberální, což se odráží na dostupnosti alkoholických nápojů a vede k tomu, že se Česká republika v mezinárodních srovnáních udržuje na předních příčkách ve spotřebě alkoholu na hlavu. Diplomová práce řeší aktuální problematiku české alkoholové politiky. Konkrétně se autorka zaměřila na dopad alkoholu na rodiny. Považuji tuto perspektivu za přínosnou, protože zejména nadměrná konzumace alkoholu má negativní vliv na zdraví i sociálně-ekonomickou situaci jedinců.

Jako hlavní cíl si autorka stanovila „zjistit jaké formy AHTO se u rodin, ve kterých je jeden z dospělých závislý na alkoholu, vyskytují a jaké jsou strategie při vypořádávání se s AHTO a jak pomáhá český zdravotně-sociální systém.“ (str. 3) a k jeho dosažení pět výzkumných otázek. Mám výhrady k formulaci cíle, který v sobě obsahuje de facto cíle tři, byť všechny jsou vzhledem k tématu relevantní. Doporučila bych autorce vybrat jen jeden hlavní a zbylé dva využít jako podcíle. V případě výzkumných otázek postrádám otázky, které by navazovaly na tu část cíle, která směřuje na zdravotně-sociální systém.

Hlavním **teoretickým konceptem** v práci je Alcohol's harm to others. Kapitola je kvalitně zpracovaná, autorka zde pracuje s relevantní českou i zahraniční literaturou. Dobře je zpracována i podkapitola, která se věnuje výzkumům zaměřeným na vliv alkoholu na rodiny.

Autorka pro svou práci vhodně zvolila kvalitativní výzkum. Hlavní **metodou** sběru dat tvořily polostrukturované rozhovory. Autorce se podařilo uskutečnit jedenáct rozhovorů. Oceňuji jejich výběr, kdy výzkum tak pokrývá různé organizace, pozice i různé velké obce. Pro zpracování dat je zde využívána obsahová i tematická analýza. Autorka dobře zmiňuje i limity svého výzkumu (str. 7).

V dalších třech kapitolách se autorka věnuje české alkoholové politice a popisu systému. Text je přehledný a čtivý. Přesto se autorka občas uchyluje k obecným či nepřesným tvrzením. Např. „Navíc alkohol je velice snadno dostupný na rozdíl od jiných zemí světa, kde se alkohol prodává pouze ve specializovaných prodejnách a pouze do určitého hodiny apod.“ (str. 15) Přesnější by bylo uvést „od některých jiných zemích“, protože i v rámci Evropy je řada zemí s relativně liberální alkoholovou politikou. Např. pokud bychom se zaměřili jen na EU, podle údajů z roku 2013 omezení prodejní doby uplatňovala méně než polovina zemí, konkrétně 12. Ale z vyjádření studentky spíše

vyplývá, jako by ČR se svou liberální politikou byla ojedinělým případem. Pokud autorka výrok mínila jako srovnání ČR a s (jakoukoliv) zemí se specializovanými prodejny, pak ale jde o banální výrok.

Nadpis kapitoly 3.3 (str. 21) bych doporučila zpřesnit, že jde o zahraniční praxi. V kapitole 4 autorka představuje služby zaměřující se na pomoc rodinám. Autorka správně poukazuje na problém nedostatečné integrace. Jako příklad uvádí péči o seniory a už nespecifikuje, jak se to promítá do oblasti závislostí. Zároveň zde uvádí informaci o fungování expertního panelu a jeho zápisech, které končí v roce 2010, ale odkazuje na tento fakt citací publikace z roku 2009 (viz "ibid" na str. 22), ve které tedy autoři ještě nemohli vědět, kdy panel přestane fungovat. U definice sociálního systému ČR bych uvítala jiný zdroj než Krebsovu učebnici sociální politiky, např. stránky MPSV nebo legislativní dokument. Autorka je schopna pracovat s legislativními normami, to dokazuje v dalších částech práce. Podkapitolu „4.3 Popis klienta“ (str. 24) bych doporučila zařadit na dřívější místo, protože mezi ostatní podkapitoly popisující jednotlivé služby úplně nezapadá. Také by zde mohl být uvedený alespoň jeden zdroj. Autorka by v rámci podkapitol měla sladit způsob citace. Pokud už autorka sáhne k užívání zkratky „ibid.“, což je zcela v pořádku, měla by být důsledná a nestřídat ji s originálním zdrojem, aniž by se v textu mezitím neobjevil nový zdroj (viz např. str. 24)

Šestá kapitola se věnuje **výsledkům** výzkumu. Autorka zde dobře kombinuje výsledky svého výzkumu s výsledky jiných výzkumů. U některých argumentů není zcela zřejmé, jak autorka sdělení myslela, např. „*Nicméně respondent 4 a 7 uváděli, že v rámci svých služeb se svými klienty často řeší exekuce a dluhy, ale celkově se nejedná o izolovaný problém.*“ (str.37) Izolovaný ve vztahu k čemu? Doporučila bych lépe formulovat i použité argumenty. „*Přesně to, co v rozhovoru uvedl respondent 1, a podpořil to i zbytek dotázaných odborníků, přesně koresponduje s doporučenými strategiemi, které může klient najít na internetu při hledání pomoci (Monico 2021; Our Health Service 2019)...*“ (str. 42) Má autorka na mysli strategie konkrétních organizací? Nebo jde o nahodilé hledání na internetu?

V názvu kapitole 6.5 Vliv covidu-19 by mohla autorka už v názvu upřesnit, o jaký vliv jde. Vliv na celý systém? Na jednotlivce? Bylo by dobré zařazení kapitoly zdůvodnit už v dřívější části, protože téma covidu se poprvé objevuje až v této kapitole. Podobně by bych autorce doporučila upřesnit název kapitoly 6.7 Bariéry. O jaké bariéry jde? Pro koho? Bylo by dobré to vědět už z názvu.

Struktura práce je přehledná, kapitoly na sebe logicky navazují, text je správně formátovaný a citace odpovídají normě. V práci se objevuje celá řada překlepů.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji dle obhajoby známkou „C-B“.

Datum: 15.června 2021

Podpis: